

Les virosis en cereals d'hivern

Barley yellow dwarf virus, Barley yellow mosaic virus

Les virosis, sobretot el virus del nanisme i esgrogueïment (BYDV), són malalties que en hiverns suaus poden tenir força importància en els nostres cultius de cereals d'hivern.

Les virosis són malalties que no apareixen cada any a les parcel·les de cereal d'hivern, però en anys concrets poden provocar força pèrdues si no es manegen adequadament.

De totes les virosis que poden afectar el blat, l'ordi, la civada, el sègol i el tritical, la més important amb diferència és la virosi del nanisme i l'esgrogueïment, anomenada BYDV, i és també la més estesa per tota la península ibèrica i la resta d'Europa. Es poden detectar també altres virosis que se citen en aquests cultius i provocar danys, però de menor importància que el BYDV. Aquest és el cas del Barley yellow mosaic virus o BaYMV que es va detectar la darrera campanya 2015-2016, sobretot en camps de blat, i que va causar pèrdues en el moment de la collita.

Els símptomes de BYDV son principalment esgrogueïments de les fulles, sovint en bandes longitudinals seguint els nervis, però també vermellors a les puntes, sobretot en plantes de blat. Primerament es manifesten a rodals o als marges de les parcel·les, per després anar-se escampant per la resta del camp fins arribar a ser general en molts casos. Els rodals es detecten per la seva coloració més pàl·lida enmig de la resta del cultiu, d'un verd més viu.

Les plantes infectades creixen més lentament o aturen el creixement, i sovint es comencen a manifestar els nanismes que descriu el seu nom. Fins i tot, si la infecció es dona en planta molt jove, aquesta pot morir i desaparèixer.

El BYDV es transmet per pugons, per la qual cosa les infeccions i la seva gravetat dependran del moment del cultiu en què es produeixin les infestacions d'aquests insectes. Si es donen ja a la tardor, després de la naixença, els danys poden ser molt més importants que si es produeixen durant la primavera.

- 1 El BYDV és important en anys d'hiverns suaus
- 2 El BYDV el transmeten els pugons dels cereals
- 3 Com més primerenca és la infestació per pugons, més importants poden ser els danys
- 4 El control de les poblacions de pugons és bàsic per controlar la malaltia

Els pugons agafen el virus de plantes infectades de renadiu del cultiu anterior o també a partir de gramínies situades a les voreres de les parcel·les o en parcel·les veïnes a les nostres. Des del moment que adquireixen el virus, els pugons ja estan en disposició d'infectar altres plantes a les parcel·les del cultiu, quan formen les seves colònies en els rodals que hem esmentat abans.

Símptomes de BYDV en blat, en forma de vermellors a les fulles (esquerra) i parcel·la d'ordi bastant afectada (dreta)

Per controlar la malaltia, és necessari controlar els vectors del virus, o sigui, els pugons i les seves infestacions mitjançant la detecció precoç dels rodals. Els tractaments químics es poden fer preventivament sobre tota la parcel·la o millor directament als rodals si la detecció és prou precoç.

El control mitjançant enemics naturals com les marietes (*Coccinella septempunctata*), sobretot les larves, sol ser insuficient i normalment es necessita complementar amb insecticides.

La majoria dels productes comercials registrats actualment per controlar les poblacions de pugons solen ser a base de ingredients actius del tipus piretrines, que tenen un bon efecte de xoc, però una persistència en el temps baixa. Per aquesta darrera raó serà necessari repetir el tractament insecticida si les poblacions no es controlen en un sol tractament, però això passa poques vegades. També hi ha registrats productes a base de dimetoat (només blat) i pirimicarb.

Pugons dels cereals (esquerra), adult de marieta (centre) i larva (dreta).

